Iechyd Cyhoeddus Cymru
Public Health Wales

Monitro Morbidrwydd Gwres yng Nghymru

Adroddiad Gwyliadwriaeth Blynyddol 2024

Tachwedd y 13eg 2025

Canfyddiadau Allweddol

Mae cyfnodau gwres yn gysylltiedig â mwy o alw am ofal iechyd brys, hyd yn oed heb donnau gwres cenedlaethol.
Roedd penodau gwres lleol yn 2024 yn gysylltiedig â mwy o alwadau 999, presenoldeb mewn adrannau damweiniau ac achosion brys, ac ymgynghoriadau â meddygon teulu, yn enwedig ar gyfer cyflyrau seicolegol a gastroberfeddol. Fodd bynnag, nid oedd y rhain yn ystadegol arwyddocaol. Ar ben hynny, nid yw hyn yn awgrymu perthynas achosol rhwng amlygiad i wres ac effaith ar iechyd.

Mae plant, oedolion hŷn, a thrigolion trefol yn dangos arwyddion o fod yn agored i niwed.
Cododd presenoldeb mewn adrannau damweiniau ac achosion brys ar gyfer problemau gastroberfeddol 83% ymhlith plant 0-16 oed, a chynyddodd presenoldeb seicolegol/seiciatrig 90% mewn ardaloedd trefol yn ystod y cyfnod gwres.

Mae angen gwyliadwriaeth well i ganfod arwyddion cynnar o salwch sy'n gysylltiedig â gwres.
Er nad oedd llawer o dueddiadau yn ystadegol arwyddocaol, mae patrymau cyson yn awgrymu y gall hyd yn oed gwres cymedrol roi straen ar wasanaethau iechyd. Bydd casglu a modelu data gwell yn helpu i arwain camau gweithredu iechyd cyhoeddus.

Crynodeb Gweithredol

Dangosydd	Arwyddocâd cyffredinol effaith gwres uniongyrchol yn y boblogaeth gyffredinol*	Arwyddocâd cyffredinol effaith gwres wedi oedi yn y boblogaeth gyffredinol*	Grwpiau demograffig â chymhareb cyfradd achosion yn ystadegol arwyddocaol	Grwpiau demograffig i'w fonitro (cymhareb cyfradd achosion uwch, nid yn ystadegol arwyddocaol)
999 – Ataliad y gallon/anadlol			-	17 i 64 oed, 65 a throsodd, Gwrywod
999 – Boddi			-	-
999 – Ffitio			-	65 oed a throsodd
999 – Amlygiad i wres			-	-
999 - Strôc			-	Gwrywod
999 – Anymwybyddol			-	Oedran 0 i 16
999 – Seiciatrig / ymgais hunanladdiad			-	Oedran 0 i 16, 65 a throsodd
Mynychu damweiniau ac achosion brys (A&E) – Cardiaidd			-	Cwintil 2 a 5 MALlC, Ardaloedd Gwledig
A&E – Gastroberfeddol			Oedran 0 i 16	65 oed a throsodd, a Chwintil 4 a 5 MALlC
A&E – Amlygiad i wres			-	-
A&E – Niwrolegol			-	Cwintil 2 a 3 MALlC
A&E – Anadlol			-	-
A&E – Seicolegol / seiciatrig			Ardaloedd trefol	Gwrywod, Benywod, 17 i 64 oed a Chwintil 1, 4 a 5 MALlC, Ardaloedd gwledig
Ymgynghoriad Meddyg Teulu - Strôc Gwres			-	-

* Ni chafodd unrhyw donnau gwres cenedlaethol eu datgan yng Nghymru yn 2024, fodd bynnag, cyrhaeddwyd trothwyon tonnau gwres lleol yn ardaloedd Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, Caerdydd a'r Fro a Bae Abertawe rhwng 29 Gorffennaf a 1 Awst.

Cymhareb cyfradd achosion (CCA) uwch, yn ystadegol arwyddocaol	(coch)
Monitro (CCA uchel, dim arwyddocâd)	(melyn)
Dim cynnydd	(gwyrdd)
Heb ei brofi oherwydd niferoedd bach neu CCA dibwys	-

Cyfnodau gwres

- Ni ddatganwyd unrhyw donnau gwres cenedlaethol yng Nghymru yn 2024, fodd bynnag, cyrhaeddwyd trothwyon tonnau gwres lleol yn ardaloedd Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan, Caerdydd a'r Fro a Bae Abertawe **rhwng 29 Gorffennaf a 1 Awst**.
- Cymharwyd galwadau 999 a phresenoldeb mewn Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys (A&E) yng Nghymru yn ystod y cyfnod gwres hwn â dau gyfnod cyfeirio: y 5 diwrnod blaenorol (llinell sylfaen) a'r 14 diwrnod yn dilyn y cyfnod gwres (oedi), i ganfod effeithiau iechyd uniongyrchol ac wedi oedi.

Canlyniadau ystadegol arwyddocaol

- Ni chafwyd unrhyw gynnydd ystadegol arwyddocaol yng nghymhareb cyfradd digwyddiadau (IRR) ar lefel y boblogaeth yng Nghymru, wrth gymharu pob un o'r cyfnodau gwres ac oedi â'r llinell sylfaen.
- Fodd bynnag, dangosodd rhai grwpiau demograffig gynnydd yn rhai o'r canlyniadau hyn (gweler isod).

Canlyniadau i'w fonitro

- Wrth gymharu'r **gwres** â chyfnodau sylfaenol, er nad oeddent yn ystadegol arwyddocaol, roedd cynnydd mewn IRRs ar gyfer:
  - galwadau 999 yn ymwneud â ffitio:
  - ymweliadau ag Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys wedi'u categoreiddio fel 'seicolegol/seiciatrig' (ac er nad oedd hyn yn ystadegol arwyddocaol ar lefel y boblogaeth, dangosodd arwyddocâd mewn ardaloedd trefol);
  - ymgynghoriadau meddyg teulu ar gyfer strôc gwres.
- Wrth gymharu'r **cyfnod oedi** â chyfnodau sylfaenol, er nad oeddent yn ystadegol arwyddocaol, roedd cynnydd mewn IRR ar gyfer ymweliadau ag Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys wedi'u categoreiddio fel 'seicolegol/seiciatrig'.

Grwpiau demograffig â chanlyniadau ystadegol arwyddocaol

- Roedd llawer o ganlyniadau nad oeddent yn arwyddocaol ar lefel y boblogaeth, fodd bynnag, efallai y bydd rhai grwpiau demograffig yn gwarantu monitro pellach:
  - Cynyddodd ymweliadau ag Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys gastroberfeddol **83%** mewn plant 0-16 oed.
  - Cynyddodd ymweliadau ag Adrannau Damweiniau ac Achosion Brys seicolegol/seiciatrig **90%** mewn ardaloedd Trefol.